

Visiškas Saulės užtemimas vyksta penkiais etapais.

Pirmoji fazė. Ant Saulės disko užslenka Mėnulio šešėlis. Atrodo, tarsi kas būtų atkandęs gabalėlį Saulės.

Antroji fazė. Mėnulis uždengia beveik visą Saulę. Paskutinė Saulės šviesa sunkiasi pro plyšius tarp mėnulio kraterių ir žėri aplink Mėnulį deimantiniu žiedu.

Visiškas užtemimas. Mėnulis visiškai užstoja Saulę. Tai dramatiškiausias ir nykiausias užtemimo etapas. Dangus aptemsta, temperatūra nukrinta, paukščiai ir gyvūnai nuščiūva.

Trečioji fazė. Mėnulio šešėlis pradeda trauktis ir pasirodo Saulė.

Ketvirtoji fazė. Mėnulis nebeužstoja Saulės. Užtemimas baigiasi.

Stovime greta viena kitos priešais dėmėtą veidrodį. Mūsų atspindžiai vengia akių kontakto. Kaip ir aš, ji vilki juodai, drabužiai, kaip ir mano, akivaizdu, pasirinkti rūpestingai ir su pagarba. Nė viena nesame kaltinamosios, bent oficialiai, bet abi žinome, kad tokiose bylose moteris visada kalta.

Kabinos už mūsų tuščios, durys praviros. Teisme tai laikoma privatumu. Liudytojo kėdė – ne vienintelė vieta, kur turi apgalvoti kiekvieną žodį.

Atsikrenkščiu ir garsas atsimuša nuo plytelėmis klotų sienų, tarsi atkartodamas idealią vestibulio akustiką, tik mažesniu mastu. Čia viskas aidi. Koridoriai skamba uždaromų ir atidaromų durų trinksėjimu, per sunkius nešti bylų aplančius veža girgždančiais vežimėliais. Aukštos lubos sugauna tavo žodžius ir sviedžia atgal įvairiais atbalsiais.

Milžiniškos teismo rūmų erdvės ir per didelės salės pribloškia savo didybe. Tai padaryta apgalvotai, kad primintų žmogui, koks jis menkas, palyginti su teisingumo aparato galybe, ir prislopintų pavojingą karštą prisaikdinto žodžio jėgą.

Laikas ir pinigai čia taip pat iškreipti. Teisingumas ryja auksą – išsaugoti žmogaus laisvę kainuoja dešimtis tūkstančių svarų. Proceso stebėtojams skirtoje salės dalyje sėdinčios Selės Balkom papuošalai verti panašiai tiek, kiek butukas Londone. Net ir teisėjo kėdės oda atsiduoda pinigais. Beveik gali juos užuosti.

Bet tualete visi lygūs. Čia, moterų tualete, vis dar neišeina nuleisti vandens, skystas muilas pasibaigęs, o durys vis dar neužsirakina. Iš per didelių bakų garsiai laša vanduo, todėl neįmanoma pasikalbėti pakuždomis. Jei norėčiau ką nors pasakyti, turėčiau šaukti.

Veidrodyje nužvelgiu ją nuo galvos iki kojų. Laisva tiesaus kirpimo suknelė slepia visus jos išlinkimus. O aš savo plaukus, šviesius ilgus plaukus, kurie pirmiausia ir sužavėjo Kitą, plaukus, kuriuos jis sako pastebėsiąs net tamsoje, susukau į griežtą, žemą kuodą. Abi atrodome... santūrios – tikriausiai toks žodis tinkamiausias, nors niekas iki šiol manęs taip nebuvo pavadinęs. Niekas nepasakytų, kad mes – tos pačios merginos iš festivalio: merginos, aukso spalva nusidažiusios veidus ir kūnus, besisukančios ratu ir kaukiančios prieš mėnulį. Jų nebėra, abi numirė, tik skirtingomis prasmėmis.

Kažkur garsiai trinkteli sunkios durys ir mudvi krūpteliame. Tik dabar suprantu, kad ji jaudinasi ne mažiau už mane. Pagaliau mūsų žvilgsniai susiduria veidrodyje, abi nebyliai klausiamo viena kitos – klausimai pernelyg reikšmingi ir pavojingi, kad ištartume garsiai.

Kaipgi taip nutiko?

Kaip mes čia atsidūrėme?

Kuo visa tai baigsis?

Pirmoji fazė

LAURA**2015 m. kovo 18 d.**

Londonė iš visų Britanijos miestų didžiausia šviesos tarša, bet net ir čia, šiauriniuose rajonuose, ketvirtą ryto gali matyti žvaigždes. Mūsų palėpės kambaryje šviesos išjungtos ir man nereikia Kito teleskopo, kad įžiūrėčiau Venerą – mėnulio pjautuvas šią melsvą planetą dėvi it auskarą.

Man už nugaros plyti miestas: iš čia veriasi vaizdas į priemiesčio namų stogus ir virš jų iškilusius Aleksandros rūmus. Dienos metu tai bjaurus karalienės Viktorijos laikų pastatas iš ketaus, plytų ir stiklo, bet paryčiais – tai smaigas danguje su radijo stiebo viršūnėje švytinčiu raudonu taškeliu. Tokios pat spalvos naktinis autobusas lekia tuščia parko gatve. Šioje Londono dalyje verda tikresnis nei Vest Ende naktinis gyvenimas. Vos tik užsidaro paskutinė turkų kebabinė, lenkų kepykla išveža pirmuosius užsakymus. Ne aš nusprendžiau čia gyventi, bet dabar man ši vieta labai patinka. Tokiame šurmulyje lengva išlikti neatpažintam.

Du mirkčiojantys lėktuvai kerta vienas kito skrydžio trajektorijas. Aukštu žemiau kietai miega Kitas. Išvyksta jis, o

kamuojama nerimo prieš kelionę, nemiegu aš. Jau seniai ne-buvau išmiegojusi visos nakties, bet šis būdravimas nesusijęs su mano pilve besispardančiais ir čėčiotką ant šlapimo pūslės šokančiais kūdikiais. Kartą Kitas pasakė, kad jam gyvenimas – nuobodus laiko tarpas tarp Saulės užtemimų, bet man tai – saugus metas. Betė dukart apkeliavo pasaulį ieškodama mūsų. Mes matomi, tik kai keliaujame. Prieš kelerius metus pasamdžiau privatų detektyvą ir paprasčiau surasti mus sekant vien dokumentuose paliktais ankstesnio mūsų gyvenimo pėdsakais. Jam nepavyko. Jei nerado jis, tai neras ir niekas kitas. Bent jau ne Betė, ir net ne toks sumanus žmogus kaip Džeimis. Paskutinį kartą jo laiškas pasiekė mane prieš keturiolika metų.

Šis užtemimas bus pirmasis, kurį Kitas stebės be manęs nuo tada, kai dar buvo jaunuolis. Net tuos užtemimus, kurių nematė, jis praleido su manimi, nematė jų per mane. Keliauti mano padėtyje – ne pati geriausia mintis, o aš taip džiaugiuosi savo padėtimi, kad nė kiek nesigailiu, jog praleisiu šią progą. Nors siaubingai bijau dėl Kito. Betė mane pažįsta. Pažįsta *mus abu*. Ji žino, kad įskaudinti jį – reiškia pribaugti mane.

Seku dangaus skliautu lėtai slenkantį mėnulį.

Atidžiai, susikaupusi stebiu jo trajektoriją – tai mano gyvenimo šia akimirka terapija, turinti užkirsti kelią panikos priepuoliams. Jaučiu pirmą juos pranašaujantį požymį: vos pastebimai pastyra odos plaukeliai, lyg kas brauktų plonyčiu šalikėliu man per dilbius. Tai vadinama somatizacija – psichologinių problemų fiziologinė raiška. Susikaupimas turi man padėti atskirti kūną nuo psichikos. Žaidžiu su žvaigždynais „Sujunk taškelius“. Matau Orioną, vieną iš kelių žvaigždynų,

kuriuos geba atskirti visi, o truputį šiauriau – Septynios seserys*, jų vardu pavadintas kaimyninis rajonėlis.

Siūbuoju pirmyn atgal nuo kulnų iki pirštų pagalvėlių, sutelkusi dėmesį į kilimo plaušelius po plikais kojų pirštais. Nenoriu, kad Kitas pamatytų mane nerimaujančią. Pirmiausia, tai sužlugdytų jo kelionę, paskui jis pasiūlytų lankyti dar daugiau psichoterapijos seansų, o aš jau nebegaliu. Kai saugai tokią paslaptį kaip mano, negali nueiti per toli. Psichoterapeutai visad sako, kad seansai konfidencialūs, tarytum jų ikėjinė sofa būtų kokia klausykla. Bet aš turėčiau išpažinti pažeidusi įstatymą, o šito negaliu patikėti niekam. Tam, ką padariau, nei šioje šalyje, nei mano širdyje nėra senaties termino.

Kai kvėpavimas išsilygina, nusigręžiu nuo lango. Šviesos vos pakanka įžiūrėti Kito žemėlapi. Žinoma, ne originalą, kuris buvo sunaikintas, bet kruopščiai atkurtą jo kopiją. Tai didžiulis reljefinis pasaulio žemėlapis, skersai išilgai išraižytas raudonų ir auksinių siūlų vingiais, išmatuotais milimetrom tikslumu ir kruopščiai priklijuotais, kaip būdinga Kitui. Auksinės arkos žymi užtemimus, kuriuos jis jau matė, raudonos – kuriuos galėtume tikėtis pamatyti per savo gyvenimą. Tai tapo ritualu – grįžus namo po kelionės raudoną siūlą pakęsti auksiniu. (Žinant Kitą, tikriausiai jis apskaičiavo, kiek metų gyvens, atsižvelgdamas į giminės istoriją, gyvenimo būdą ir polinkį į ilgaamžiškumą, ir neužmiršo, kad kai jam sukaks devyniasdešimt, keliauti gali tapti sunkiau. Tad paskutinį užtemimą turėtume pamatyti 2066 metais.)

Prieš daugelį metų Betė perbraukė pirštais per pirmąjį žemėlapi ir tada aš jai papasakojau apie mūsų planus.

* Arba Plejadės. (*Visos pastabos vertėjos.*)

Įdomu, kuriame planetos taške ji dabar yra. Kartais pasvarstau, ar ji vis dar gyva. Niekad nelinkėjau jai mirties – kad ir ką mums teko per ją patirti, ji taip pat buvo auka, – bet dažnai norėjau, kad ją būtų galima... ištrinti – ko gero, tai tinkamiausias žodis. Vis dėlto nepavyks sužinoti. Pamėgink paieškoti Elizabetės Teilor ir suprasi, kad, be aktorės ir romanų rašytojos, nieko daugiau nepavyks atkasti. O ir mažiškas vardas Betė nė kiek nesumažins galimybių skaičiaus. Atrodo, jai taip pat puikiai pavyko išnykti kaip ir mums.

Seniai neieškojau ir Džeimio. Pernelyg neįjauku, žinant mano pačios vaidmenį visame tame, kas nutiko. Jo viešųjų ryšių kampanija pasiteisino, ir dabar, interneto paieškos laukelyje įrašius jo vardą, nusikaltimas iškyla tik palankiaame kontekste. Pirmose keliose nuorodose pasakojama apie Džeimio žygius, paramą neteisingai apkaltintiems vyrams, taip pat ir teisingai apkaltintiems, anonimiškumo iki pat kaltinamojo nuosprendžio reikalavimą. Niekad neperskaitau daugiau nei kelių eilučių ir sukyla šleikštulys. Vis dėlto turiu apie jį viską žinoti, todėl išsprendžiau šią problemą užsakiusi gūglo pranešimą, kuris susieja jo vardą su vieninteliu svarbiu žodžiu. Neverta paieškos sistemoje derinti jo ir Betės vardų – jai visam gyvenimui užtikrintas anonimiškumas. Toks įstatymas, kad ir kaip baigiasi tokio pobūdžio teismo procesai. Manau, jai – o iš dalies ir mums visiems – pasisekė, kad byla buvo nagrinėjama dar tada, kai nebuvo išplitę socialiniai tinklai ir klaviatūrą maigantys linčiuotojai, kuriems nustatyti tapatybę yra tarytum kraugeriška medžioklė.

Laiptų aikštelėje užsidegusi šviesa praneša, kad Kitas pabudo. Giliai įkvepiu ir lėtai iškvepiu, jaučiuosi rami. Priepuolį nugalėjau. Atsiraitoju megztinio rankoves. Jis Kito, ne itin

mane puošia, bet telpu į jį, be to, atrodo, jau daugelį metų rengiuosi taip, kad jausčiausi patogiai. Dar prieš pradėdant lauktis, steroidai pirmą kartą gyvenime išryškino man klubus ir krūtinę, bet vis dar nesusigaudau, kuo aprengti savo apvalumus.

Tyliai nutapsiu žemyn, apeidama laiptų aikštelėje stovintį supakuotą vaikišką loveles. Kai Kitas pargrįš, Džunės ir Paiperės kambarį namo gale paversime vaikų kambariu. Iki šiol mane stabdė prietarai, nenorėjau nieko daryti, kol jis laimingai neparkeliaus namo.

Randu jį sėdintį lovoje susitaršiusiais šviesaus vario plaukais, jau tikrinantį orų prognozę telefone. Man iš burnos bando ištrūkti žodis „Nevažiuk“. Vis dėlto būtent dėl to, kad jis liktų, jei paprašyčiau, ir turiu leisti jam išvykti.

2

KITAS

2015 m. kovo 18 d.

Nubudęs kelias sekundes guliu lovoje klausydamasis Lauros žingsnių virš galvos ir mėgaudamasis Kalėdų rytmečio jausmu. Jaudulys vis dar nemažta, kai abstraktūs skaičiai kalendoriuje pagaliau ima virsti dienomis. Daugybę metų žinojau, kad 2015 metų kovo 20 dieną Mėnulis užstos Saulę ir danguje kybos juodas diskas. Visiški Saulės užtemimai išsidėliojo taškeliais mano gyvenimo laiko juostoje nuo tada, kai pirmą kartą atsidūriau po mėnulio šešėliu. 1991 metais Čilėje įvykęs Saulės užtemimas buvo pats svarbiausias praejusio amžiaus įvykis – septynios minutės ir dvidešimt viena sekundė visiškos tamsos. Tada man buvo dvylika ir jau žinojau, kad visą likusį gyvenimą mėginsiu išgyventi tą patį dar kartą. Niekas neprilygs visiškam Saulės užtemimui giedrame danguje. Kol nesutikau Lauros, ši patirtis buvo panašiausia į religinį išgyvenimą.

Paklodė jos lovos pusėje vėsi. Kai ji įeina – kambaryje pirmiausia pasirodo Lauros pilvas, – pastebiu, kad jos skruostai įdubę nuo nuovargio. Plaukai sukelti, matyti tamsesnės šaknys – milimetras rudos spalvos, kuri, palyginti su platininiais

galais, atrodo beveik juoda. Ji vilki vieną iš mano senų megztinių, iki alkūnių pasiraitojusi rankoves. Dar niekad neatrodė mieliau. Kai nusprendėme pabandyti susilaukti vaiko, baiminausi, kad man trūks jos lieso, kiek nerangaus kūno, kurį taip mylėjau, bet dabar didžiuodamasis žvelgiu į besikeičiančią Lauros figūrą, nes ten yra ir kai kas mano.

– Grįžk į lovą, – tariu. – Tau nesveika taip lakstyti.

– Et, jau išsibudinau. Atsigulsiu, kai tu išvažiuosi.

Maudydamasis duše paskutinį kartą permąstau šios dienos maršrutą, savo didžiojo plano smulkmenas. Penktą valandą dvidešimt šešios minutės sėsiu į metro Ternpaiko liniją, tada pusę septynių iš Kings Kroso stoties traukiniu nukaksiu į Niukaslą, kur be aštuoniolikos minučių dešimtą susitiksiu su Ričardu. Iš ten užsakytas autobusiukas nuveš mus į Niukaslo uostą ir apie vienuoliktą įlipsime į 600 vietų kruizinį laivą „Princess Celeste“, nuplukdysiantį mus per Šiaurės jūrą, pro Škotiją, pusiaukelę iki Islandijos, prie Farerų salų. Didžioji dalis penktadienio užtemimo vyks virš vandens, bet net ir rami jūra niekada nebūna visiškai lygi, todėl geriausios nuotraukos išeina iš sausumos. Turėjau rinktis tarp Farerų ir Svalbardo, šiaurėje už poliarinio rato. (Laura norėjo, kad vykčiau į Farerus. Daugiausia žmonių bus Torshaune, Streimojuje – didžiausioje saloje, – o ji tiki, kad kuo didesnė minia, tuo saugiau.) Po dviejų dienų, be vienos minutės pusę devynių ryto Mėnulis ims slinkti per Saulės diską ir pamažu dviem su puse minutės visiškai ją užtemdys.

Rankšluosčiu nusidžioviniu barzdą, kurią kelionei reikavo užsiauginti Laura, tada rūpestingai apsivelku iš vakaro paruoštais rūbais. Mano darbiniai drabužiai – ne uniforma, nors ir galėtų būti, – tvarkingai kabo spintoje ir graužia sąži-

nę. Kad ir kaip džiaugiuosi, kad kitas penkias dienas praleisiu ne optikos laboratorijoje, vis tiek jaučiuosi kaltas, nes kelionei naudoju dalį metinių atostogų, kurias galėjau pridėti prie būsimų tėvystės atostogų. Paskui prisimenu, taip ilgai kvėpavęs cheminėmis medžiagomis, kad jos užkimšo man plaučius, ir pagalvoju, kad dabar galėsiu ištiesti savo sustingusį sprandą, kurį visus metus lenkiau prie didinamojo stiklo, ir pažvelgti aukštyn į dangų. Ir pamanau – velniop viską. Visą likusį gyvenimą būsiu rūpestingas tėvas. Ką reiškia penkios dienos, palyginti su visu gyvenimu?

Apsivelku šiltus ilgarankovius apatinius marškinius, ant jų apsimaunu savo laiminguosius marškinėlius – atminimą iš pirmojo užtemimo. Ant jų užrašyta „Čilė'91“ – šalys visada savinasi užtemimus, net jeigu šešėlis krinta ant trijų žemynų. Jie Čilės vėliavos spalvų. Paprastas juodas apskritimas viduryje simbolizuoja Saulę, per užtemimą apsup tą švytinčio vainiko. Kai tėtis nupirko marškinėlius iš pakelės prekiautojo, jie buvo man beveik kaip suknelė. Makas atsisakė juos dėvėti, o aš nenorėjau nusivilkti, net kai reikėdavo išskalbti. Dabar jie man pats tas, bet po kelerių metų nebetilpsiu į juos, jeigu nepaseksiu Mako pavyzdžiu ir nepradėsiu lankytis sporto salėje. Ant apykaklės matyti išdeginta žymė – tai Makas metė į mane smilkstančią suktinę, kai susiginėjome Aruboje 1998 metais. Ant visų šių rūbų sluoksnių, tarsi nuostabų paskutinį potėpį, užsimaunu juodos ir baltos vilnos meno kūrinį. Dar prieš kelis mėnesius su Ričardu internetu nusipirkome vienodus Fareruose nunertus megztinius. Keliaudami apsilikę šiais megztiniais į šalį, kur ganosi avys, kurių vilna buvo suverpta šiems megztiniams numegzti, jaučiamės kaip reikiant atsilyginantys už mūsų išmetamo anglies dioksido kiekį.

Vėl pasitikrinu telefoną, tikėdamasis, kad per pastarąsias dešimt minučių oro sąlygos pasikeitė, bet prognozės vis dar niūrios. Virš viso salyno dunkso storas debesų sluoksnis. „Užtemimų vaikymasis“ skamba keistai ir neteisingai, bet per daugelį metų išmokau jį apginti. Kaip gali vaiktis nepaprastą reiškinį, kai tu pats judi, o tas reiškinys – ne? Visų pirma, užtemimas nestovi vietoje: tamsa atskrieja daugiau nei pusantro tūkstančio kilometrų per valandą greičiu. Na taip, tiesa, kad koordinatės nesikeičia. Šešėlis kris ten, kur kris, taip, kaip krito dar tada, kai buvome tik pirmapradis gyvybės šaltinis. Bet debesys ne tokie nuspėjami. Netikėtas kamuolinis debesis gali nuvilti tūkstantinę minią, vos prieš akimirką džiūgavusią saulėkaitoje. Labiausiai jaudrina pastangos pergudrauti orą. Mano mieliausi prisiminimai apie tėvą – tai mūsų 1994 metų kelionė į Braziliją, kai mudu su Maku neprisisegę ant galinės tėčio folksvageno sėdynės pašėlusiai lėkėme duobėtu greitkelio, kol atradome lopinėlių mėlyno dangaus. (Kai dabar susimąstau, tėvas vairavo girtas, bet stengiuosi per daug apie tai negalvoti.)

Žinoma, šiais laikais yra visokių programėlių. Debesų properšas galima nuspėti daug tiksliau, ir nieko nestebina, kad pilni autobusai ridinėjasi nežinodami galutinio savo kelionės tikslo, kol lieka vos kelios minutės iki pirmojo sąlyčio. Apverčiu telefoną ekranu žemyn. Išprotėsiu, jei tiek daug galvosiu apie orą. Laimė, visada mokėjau atsiriboti nuo blaškančių ar liūdinančių minčių. Tomis akimirkomis, kai leidžiu sau susimąstyti apie praeitį, o tai būna ne dažnai – į priekines mano sąmonės gretas šios mintys prasibrauna tik tada, kai artėja užtemimas ir Laurai sukyla prisiminimai, – tomis re-tomis akimirkomis atrodo, kad nuo Lizardo gyvenimas pra-

bėgo nelyginant apšviestas sugedusios neoninės lempos. Vos pastebimų, bet nuolat mirgančių šviesos blyksnių, prie kurių įpranti, nors ir žinai, kad kada nors jie sukels kokį nors priepuolį ar aneurizmą.

Iš apačios atsklinda garuojančios kavos kvapas. Laura virtuvėje, penkiais laipteliais žemiau, namo gale. Mūsų apskuręs vidinis kiemelis skendi tamsoje. Ji jau įpylė į puodelį kavos, vynioja į foliją sumuštinį. Pabučiuoju jai už dešinės ausies ir įkvepiu sviestu atsiduodančio jos kvapo.

– Pagaliau paklusni namų šeimininkė, kokios visada norėjau. Turėčiau dažniau palikti tave vieną.

Jaučiu, kaip įsitempia jos kaklo oda, kai ji nusišypso.

– Tai hormonai, – sako Laura. – Neįprask.

– Pažadėk, kad grįši į lovą, kai tik išeisiu, – paprašau.

– Pažadu, – taria ji, bet aš pažįstu Laurą.

Tikėjaisi, kad galbūt nėštumas ją pristabdys, bet steroidai tik suteikė jai dar daugiau energijos, tad ji visą dieną zuis, kol nusivariusi nuo kojų nuvirs maždaug apie devintą vakaro. Laura kempine nuvalo stalviršį, tuščias kavos tabletes išmeta į šiukšlinę. Nusisukusi atlieka nežymų judesį, kuris nieko nereikštų visiems kitiems, bet man nudiegia paširdžius. Ji dusyk persibraukia nuogus dilbius, tarsį nuo odos valytų įsivaizduojamus voratinklius. Jau daug mėnesių, o gal ir metų, nemačiau jos taip darant, o tai visada reiškia, kad ji galvoja apie Betę. Tūkstantąjį kartą trokštu, kad ji mokėtų susiimti kaip aš, kai mąsto apie praeitį ar veikia apie tai, kaip praeitis paveiks mūsų ateitį. Kam eikvoti jėgas, bijantis to, kas galbūt niekada neįvyks? Laura tampa tokia dirgli per kiekvieną užtemimą, nors paskutinės žinios apie Betę mus pasiekė prieš devynerius metus. Ji atsigręžia per plačiai šyp-

sodamasi, stengdamasi parodyti man, kokia ji drąsi. Nežino, kad mačiau, kaip ji braukėsi rankas. Gal ir pati nesuvokė, ką daranti.

– Ką esi suplanavusi šiandienai? – klausiu, bandydamas įvertinti jos nuotaiką.

– Pirmiausia paskambinsiu klientui, – sako ji. – O popiet nusprendžiau padirbėti su mokesčiais. O ką tu suplanavęs?

Džiaugiuosi, kad ji įstengia pajuokauti. Kai artėja priepuolis, pirmiausia praranda humoro jausmą.

Mano kuprinė sukrauta jau prieš tris dienas. Pusę nemenko svorio sudaro fotoaparato įranga, lėšiai, krovikliai, trikojis, baterijos, neperšlampami apsiautalai ir įvairios atsarginės dalys. Fotoaparatas atskirame krepšyje, per brangus, kad galėčiau palikti be priežiūros ant bagažo lentynos. Telefoną įsimitu į oranžinės neperpučiamos striukės kišenėlę prie krūtinės.

– Kaip prašmatnu, – ironiškai ištaria Laura. – Ar turi viską, ko reikia?

Sumuštinį įsidedu į kitą kišenę, patikrinu, ar „Oyster“ transporto kortelė po ranka, ir užsikeliu kuprinę. Jos svoris vos nepargriauna manęs atbulo.

Staiga Lauros šypsena pranyksta ir ji du kartus iš eilės persibraukia dilbius. Šįsyk pasižiūrime vienas į kitą suprasdami, kad beprasmiška neigti tą ar mėginti aiškintis. Galiu tik pasistengti ją nuraminti.

– Patikrinau keleivių sąrašus, – tariau. – Betės Teilor juose nėra. Jokių Teilor ir jokių Elizabečių. Jokių moterų iš B ar E raidžių.

– Pats žinai, kad tai dar nieko nereiškia.

Išties žinau. Laura mano, kad Betė pasikeitė vardą. Aš ne-

sutinku – tai tik Lauros paranojos atspindys. Su tokiu vardu gali pasislėpti visiems matomoje vietoje. Būtent dėl to mes ir patys pasikeitėme vardus. Kam šieno kupetoje slėpti adatą, kai galima paslėpti šiaudą?

– Ir net jeigu tai tiesa, – toliau myga Laura, – tai viso labo reiškia, kad jos nėra tavo laive. O jeigu ji jau ten?

Kalbu apgalvotai lėtai.

– Jeigu ji ten, ieškos šventės. Ko nors tokio su garso kolonėlėmis ir būgnais – būtent tokioje vietoje tikėtusi mus aptikti. O aš keliausiu su būriu amerikiečių pensininkų. Be to, Torshaunas didžiulis, jame knibždės begalės turistų, vienuolika tūkstančių žmonių. – Pasiglostau barzdą. – Tai mano geriausia maskuotė. Būsiu budrus. Vaikščiosiu su periskopu, prieš kur nors eidamas patikrinsiu visus kampus. – Pirštais parodau, kaip žiūrėsiu pro skylutę, bet Laura nesijuokia. – Makas gyvena vos už kampo, Ling – dviem gatvėm toliau, mano mama – už valandos kelio, savo tėčiui gali pasiskambinti, vos tik prireiktų.

– Nieko negaliu sau padaryti, Kitai.

Matydamas, kaip Laura nervingai kramto lūpas, suprantu, kad ji nekenčia savęs už tai, jog verkia. Prisitraukiu ją prie savęs ir viena ranka išlaisvinęs jos plaukus iš netvarkingai susukto kuodo imu braukti juos pirštais, kaip jai patinka. Vandeniui atspariu mano striukės paviršiumi nurieda ašara. Giliai įkvepiu ir pasakau vienintelį dalyką, kurį jai reikia išgirsti.

– Jei nori, kad pasilikčiau, pasiliksiu.

Ji atsitraukia iš glėbio, ir vieną siaubingą minutę manau, kad tikisi, jog nusikelsiu kuprinę. Bet ji tik paima fotoaparato krepšį ir užkabina jo dirželį man ant kaklo, iškilmingai, lyg

apdovanotų olimpinio medaliu. Šitaip parodo, jog išleidžia mane, nors matau, kaip jai sunku.

– Rūpinkis savimi, – taria.

– Ir tu rūpinkis. Pasirūpink jumis visais, – priduriu ir nepagalvojęs atsiklaupiu pabučiuoti jai pilvo.

Vos įstengiu atsistoti, šlaunis nudiegia skausmas.

– Galėtų būti ir blogiau, – sakau. – Jeigu, pavyzdžiui, vykčiau į Svalbardą. Vos praėjusią savaitę ten baltasis lokys sudraskė žmogų.

– Et, – abejingai tarsteli ji.

Jai Betė Teilor kelia didesnę siaubą už bet kokį lokį žmogėdrą. Žinau, ką ji mano: kai pirmą kartą Betė kerštaudama puolė, pati prisipažino, kad sustojo tik todėl, kad ją sugavo. Ji atvirai paliudijo, jog būtų buvę daug blogiau, jeigu būtų puolusi žmogų, o ne nuosavybę.

Lauke tuoj ims brėkšti, gatvės lopinėliai švyti rūdžių atspalviais. Nuo mūsų laukųjų durų iki šaligatvio veda du akmeniniai laipteliai. Nulipęs atsigrėžiu į Laurą, nusileidusią megztnio rankoves iki riešų, rankomis apsiglėbusią pilvą. Ūmai man, kaip pasakytų Makas, nušvinta. Rengiuosi palikti savo nėsčią, per daug vaistų geriančią, susirūpinusią žmoną, kad nukeliaučiau per jūras į kitą kraštą, kuriame manęs tikrai gali laukti mūsų vos nesunaikinusi moteris.

– Nevažiuoju, – tariu visiškai neapsimetinėdamas.

Laura susiraukia.

– Važiuoji, po galais, – sako ji. – Ši kelionė kainavo per tūkstantį svarų. Žygiuok jau. – Ji stumteli mane į gatvę. – Pasimėgauk. Prifotografuok. Ir parsivežk nuostabių istorijų, kurias galėsi pasakoti mūsų vaikams.

Paskutinįkart žvilgtelį į savo pėdas – šaligatviai čia ir

taip klatingi, tad geriau jau būčiau tvarkingai užsirišęs batraiščius.

– Labai mažai tikėtina, kad ji mane suras, – tariau, bet Laura jau uždariusi duris.

Suvokiu, kad ir šiaip sakiau tai sau, o ne jai.

Nuo mūsų namo Vilbrahamo gatvėje iki Ternpaiko gatvės stoties – penkios minutės pėsčiomis, net mažiau, jeigu eitum Heringėjo perėja, naudinga, šiek tiek Dikenso romanų laikus primenančiu skersgatviu, statmenai kertančiu mūsų gatvelių tinklą. Pereinu Daketo parką, vingiuodamas pro sūpynes ir šliuožyklas, į kurias eina žaisti mūsų draugų vaikai. Po kojomis girgžda stiklo šukės.

Veidu jau žliaugia prakaitas, vėstantis barzdoje. Nors lūpas degina druska, burnoje kartėlį jaučiu ne nuo jos, o nuo melo. Iš tiesų niekaip negalėjau patikrinti keleivių sąrašo. Tą draudžia paprasčiausias duomenų apsaugos įstatymas. Negaliu patikėti, kad Laura tuo patikėjo. Kai pradeda kamuoti nerimas, ji tampa nepaprastai įžvalgi. Paranoja įspėja ją apie mažiausią mano kūno kalbos pokytį, ir ji iškart pajunta net menkiausią melą.

Nuo Lauros stengiuosi nusišviesti tik tai, kas ją tikrai nuliūdintų.

Kai ateinu, Ternpaiko gatvės metro stotis dar uždaryta, jos „art deco“ didingumą temdo niekam tikusios parduotuvių reklamos ir besilupančios skelbimų lentos. Lygiai dvidešimt po penkių geležinius grotuotus vartus plačiai atveria Londono transporto darbuotojas skaisčiai mėlyna tarnybine striuke. Vienintelė kita keleivė – pavargusi juodaodė moteris, tikriausiai važiuojanti valyti biurų miesto centre.

Paskendęs mintyse leidžiuosi eskalatoriumi. Mažai tikėtina, kad Betė plauks mano laivu, bet visai įmanoma, jog jau bus kur nors Fareruose. Džiaugiuosi, kad keliauju vienas ir man nereikia rūpintis Lauros saugumu. Jau seniai saugau savo žmoną nuo viso to, kas nutiko po įvykių Lizardo kyšulyje. Padarysiu viską, kad taip ir liktų.